



# glasilo

## vrhovnega sveta

---

leto XCII januar–april 2011

**409**

Pascual Chávez

»Pridite in boste videli« (prim. Jn 1,39)

### **POTREBA PO SKLICEVANJU**

**Razlaga vezila za leto 2011**



Pascual Chávez

»Pridite in boste videli« (prim. Jn 1,39)

## **POTREBA PO SKLICEVANJU**

**Razlaga vezila za leto 2011**

Pascual Chávez  
»Pridite in boste videli« (prim. Jn 1,39)  
**POTREBA PO SKLICEVANJU**  
Razlaga vezila za leto 2011

**GVS 409**

Naslov izvirnika  
"Venite e vedrete" (Gv 1,39)  
La necessità di convocare  
Commento alla strenna 2011

Atti del Consiglio Generale (Glasilo vrhovnega sveta)  
leto XCII januar–april 2011, št. 409

Atti del Consiglio Generale je uradni organ animacije  
in obveščanja za salezijansko družbo

Prevedel: prof. Stane Okorn  
Uredil: Marjan Lamovšek  
Računalniški prelom: Marjan Lamovšek



Izdal in razmnožil  
Salezijanski inšpektorat, Ljubljana

Namesto rokopisa za člane salezijanske družbe  
Ljubljana, 2011

## UVOD

Predragi sobratje!

Kjer koli že ste, vam voščim lepe, vesele in uspešne praznike učlovečenja Božjega Sina. Gotovo ne gre za kako potrditev vere, ki ne bi imela nikakršne povezave z našim življenjem. Nasprotno, ta izpoved vere je razodetje skrivnosti človeške osebe in torej programa življenja. On je namreč postal človek in nam postal enak v vsem razen v grehu, da bi mi postali Božji otroci. Ni prišel posvetit našo človeško naravo, temveč jo spremenit od znotraj in jo prenovit, tako da jo je v polnosti sprejel nase. To je naš poklic: upodobiti v nas njegovo podobo (gl. Rim 8,29) in tudi naše poslanstvo: »vzgjajamo in oznanjamo evangelij po načrtu celostnega človekovega napredka, ki je usmerjen h Kristusu, popolnemu človeku« (K 31).

Po mojem zadnjem pismu lahko v kroniki vrhovnega predstojnika najdete poročila o moji dejavnosti v teh zadnjih mesecih, pa tudi ANS sproti poroča skoraj o vseh mojih potovanjih, obiskih, nalogah in nagovorih. Kljub temu se mi zdi primerno, da omenim nekatere najpomembnejše dogodke in slavja.

Predvsem je bil izreden obisk delegature na Malti v začetku septembra, medtem ko je moj vikar obiskal Irsko, priložnost, da obiščem skupnosti že zaradi obhajanja slavij in da spoznam salezijanske navzočnosti, razmere, v katerih živijo salezijansko življenje in opravljajo poslanstvo, izzive, s katerimi se spopadajo, in načrte, ki jih uresničujejo. Navadno v naši družbi izredne vizitacije opravljajo pokrajinski svetovalci ali drugi vizitatorji, pač po določbah 104. člena Splošnega pravilnika, ki določa:

»Vrhovni predstojnik lahko osebno ali po drugih obiskuje inšpektorije in krajevne skupnosti, kadar uvidi potrebo.« Menim, da je obisk bil nov suhek vetra svežega zraka v pljuča, zame pa prava milost.

Svetovni kongres bivših gojencev ob koncu septembra in na začetku oktobra je potekal v ozračju vedrine in odgovornosti. Ponovno je kongres lahko ugotovil, koliko energije imamo na razpolago v tem združenju, ki nam je pa do sedaj še ni uspelo v polnosti izkoristiti. Menim, da raztresamo moči, ki bi bile zelo pomembne, če bi bivšim gojencem pomagali, da od dejstva, da so bili gojenci v kaki salezijanski šoli, preidejo do zavedanja daru salezijanske vzgoje in potem do naloge, da bi bogatili svoje družine in družbo z vrednotami, ki so si jih pridobili, in delali kot prave federacije in konfederacije z jasnimi in učinkovitimi načrti. Ta izziv moramo sprejeti kot družba.

Najpomembnejši dogodek v tem obdobju je po mojem mnenju bil mednarodni kongres »Don Rua v zgodovini«, na katerem so se zbrali predstavniki inšpektorij iz celotne družbe in visoke zastopnice hčera Marije Pomočnice ter nekateri člani salezijanske družine. Hkrati s kongresom, ki ga je lansko leto organiziralo ZGSD (Združenje gojiteljev salezijanske družine), je ta mednarodni kongres ponudil kot dragocen sad zares bogato, rekel bi, še neznano podobo don Rua. Od sedaj ga ne bomo mogli označevati s klasičnimi klišeji, s katerimi smo ga označevali kot »živo pravilo« ali »drugi don Bosko«, ampak ga bomo morali preučevati v prepričanju, da predstavlja najpomembnejše obdobje zgodovine naše družbe, to je obdobje prehoda po smrti ustanovitelja don Boska. Ko si želim, da bi inšpektorije organizirale kongrese ali seminarje o tej temi, vam pošiljam v branje in preučevanje besedila z dveh kongresov. To bo najboljši začetek v pripravi na dvestoletnico don Boskovega rojstva.

Čutim dolžnost, da omenim srečanje vseh evropskih inšpektorjev v Rimu od 26. do 28. novembra, kjer smo nadaljevali razmišljanje o Načrtu Evropa, ki smo ga razvijali že na prejšnjih dveh srečanjih. Ta načrt si je zadal nalogo oživitve pristne don Boskove karizme v Evropi; da bi začeli in utrdili procese ponovne pomenljivosti, premestitve in preureditve salezijanskih ustanov na tej celine; da bi sprejeli nalogo o novi evangelizaciji v Evropi in pošiljanja »misijonarjev« z vseh delov družbe. To tretje srečanje

evropskih inšpektorjev je pomagalo, da smo jasneje in konkretnije določili cilje, ki jih moramo doseči v letih 2011–2012.

Pr eden pa vam objavim vezilo za leto 2011, vas spomnim, da je bil gospod Marek Chrzan imenovan za pokrajinskega svetovalca za Evropo, ker se je gospod Štefan Turansky iz zdravstvenih razlogov odpovedal tej službi. Njemu pa izražam hvaležnost za velikodušno služenje v teh dveh letih in pol od njegovega imenovanja. Poleg tega sem za postopke beatifikacije in kanonizacije imenoval g. Pier Luigija Cameronija namesto don Enrica Cavola, ki ga je sveti oče imenoval za rektorja lateranske papeške univerze in je bil nato posvečen v škofa.

Sedaj pa naj vam prikažem vezilo za leto 2011. Gotovo vam s tem izročam lep dar, bodisi zaradi vrednote, ki jo od don Boskovih časov naprej hrani vezilo, bodisi zaradi izbrane teme, ki se tiče našega življenja in našega poslanstva. Povabim vas, da pomagate mladim odkriti resnico, da je življenje poklic, in še konkretnije, da pospešujete načrte apostolskega življenja z vzgojo za vero, poslušanjem Božje besede, molitvijo, prejetjem zakramentov, duhovnim spremljanjem in z uvajanjem v apostolsko delo.

**»PRIDITE IN BOSTE VIDELI«**  
(prim. Jn 1,39)

## **POTREBA PO SKLICEVANJU**

*Predragi bratje in sestre,  
vsi člani salezijanske družine in don Boskovi prijatelji!*

Prisrčno vas pozdravljam z vsem spoštovanjem, ki ga gojim do vsakega od vas, in vam želim novo leto z bogatim blagoslovom, ki ga je Oče namenil dati nam ob učlovečenju svojega Sina.

Pišem vam, da vam predstavim vezilo za leto 2011, prepričan, da vam ponudim dar, ki vam bo všeč bodisi zaradi vrednosti, ki jo vezilo kot tako ima v našem salezijanskem izročilu od don Boskovih časov naprej, bodisi zaradi izbrane teme, ki se tiče našega življenja, našega poslanstva in naše sposobnosti, da pomagamo odkriti, da je življenje poklic, bodisi zaradi razmer, ki jih preživljamo, zlasti na zahodu, kot Cerkev in kot salezijanska družina.

Po vezilu za leto 2010 »Gospod, radi bi videli Jezusa« o nujnosti evangeliziranja se mi je zdelo najbolj logično in naravno, da pozovem vso salezijansko družino, da skupaj z nami salezijanci začuti **potrebo po sklicevanju**. Mi salezijanci namreč

»čutimo izziv, da bi v vseh okoljih ustvarjali kulturo poklicev in bi mladi odkrili življenje kot klic in da bi vsa salezijanska pastorala postala poklicna. To pa terjaja, da mladim pomagamo preseči individualistično miselnost in kulturo samouresničevanja, ki jih sili k načrtovanju prihodnosti, ne da bi prisluhnili Bogu; to nam nalaga dolžnost, da v to vključujemo in oblikujemo družine in laike. Posebno pa si moramo prizadevati, da bi v mladih vzbujali apostolsko gorečnost. Kot don Bosko smo poklicani vzbujati v njih navdušenje, da bi postali apostoli svojih tovarišev, sprejeli različne oblike služenja v Cerkvi in civilni družbi ter se vključili v misijonske pobude. Da bi vzbudili poklicno izbiro apostolskega dela, moramo takim mladim ponuditi intenzivnejše duhovno življenje in sistematsko osebno spremljanje. To je področje, v katerem bodo vzcvetele družine, sposobne za pristno pričevanje, prizadevni laiki na vseh ravneh Cerkve in družbe in tudi poklici za posvečeno in duhovniško življenje.«<sup>1</sup>

Evangelizacija in poklic, dragi bratje in sestre, sta dve neločljivi prvin. Še več; merilo za pristnost dobre evangelizacije je njena sposobnost obujanja poklicev, za zorenje načrtov evangeljskega življenja, za celostno vključevanje osebe tistih, ki so že evangelizirani, vse do trenutka, da postanejo učenci in apostoli.

Vsi štirje evangelisti poročajo iz Jezusovega življenja, da je Jezus takoj ob začetku svojega oznanjevanja evangelija (gl. Mr 1,14–15) poklical

<sup>1</sup> 26VZ, Da mihi animas, cetera tolle, Rim 2008 št. 53: »Poklici k apostolski dejavnosti«.



nekatero, naj gredo za njim (gl. Mr 1,16–20; Mt 4,18–19; Lk 5,10–11; Jn 1,35–39). Ti njegovi prvi učenci so tako »hodili z nami ves čas, dokler je Gospod Jezus živel med nami, začeniši z Janezovim krstom do dne, ko je bil vzet v nebo« (prim. Apd 1,21–22).

Poklic teh prvih učencev, kakor pravi Janezov evangelij, je bil sad osebne srečanja, ki je v njih vzbudil privlačnost, očaranost, ki je spremenila njihovo življenje, zlasti njihovo srce, da so v Jezusu spoznali tistega, v katerem so bila uresničena najgloblja pričakovanja in prerokbe, pričakovi Mesija. Ta izkušnja jih je tako povezala z Jezusovo osebo, da so navdušeno šli za njim in drugim pokazali svojo izkušnjo, tako da so jih povabili, naj to izkušnjo delijo z njimi in se osebno srečajo z Jezusom. Lukov evangelij govori tudi o skupini žena, ki so spremljale Jezusa in mu stregle (gl. Lk 9,1–3), kar pomeni, da je Jezus imel med svojimi učenci žene, od katerih bodo nekatere priče njegove smrti in vstajenja (gl. Lk 23,55–24,11.22).

Zato vas, dragi bratje in sestre, vabim, da postanete za mlade pravi duhovni voditelji kot Janez Krstnik, ki je na Jezusa pokazal svojim učencem in jim rekel: »Glejte, Jagnje Božje« (Jn 1,36). Tako so oni šli za njim, in ko je Jezus opazil, da so nekateri hodili za njim, se je obrnil in jih vprašal: »Kaj iščeta?« Onadva sta ga v želji, da bi bolj spoznala, kdo je ta Jezus, vprašala: »Rabi, kje stanuješ?« (Jn 1,38). On ju je kot prva učenca povabil, naj izkusita, kaj pomeni živeti z njim, in jima rekel: »Pridita in poglejta!« Doživela sta nekaj neizmerno lepega od trenutka, ko »sta šla in videla, kje stanuje ter ostala pri njem tisti dan« (Jn 1,39).

To je prva značilnost krščanskega poklica: srečanje, osebni odnos prijateljstva, ki napolnjuje srce in spremeni življenje. To srečanje, ki spreobrača, je vera, ki ob prežetosti z ljubeznijo iz vernikov in krščanskih skupnosti napravi razširjevalce vesele novice Jezusovega evangelija. Tako pove sv. Pavel v Pismu Tesaloničanom: »Ko ste sprejeli besedo, ... ste postali zgled vsem verujočim v Makedoniji in v Ahaji... in se je vaša beseda razširila ... po vseh krajih« (1 Tes 1,7–8). Poklicani smo torej, da v sebi obnovimo to poklicno dinamiko: prenesti in deliti z drugimi navdušenje in strast, s katero živimo svoj poklic, tako da bo naše življenje samo postalo poklicna ponudba za druge. Tako je namreč delal don Bosko, ki je

bolj kot s poklicno propagando znal v Valdoccu ustvariti mikroklimo, kjer so rasli in zoreli poklici, tako da je oblikoval pristno poklicno kulturo, v kateri so življenje z najrazličnejšimi ponudbami umevali kot dar, poklic in poslanstvo.

## 1. VRNIMO SE K DON BOSKU

Ko smo bili povabljeni, naj znova začnemo pri don Bosku, da bomo vedno boljše razumeli in v večji zvestobi prevzemali navdušenje, ki je gorelo v njegovem srcu in ga spodbujalo, da je iskal Božjo slavo in odrešenje duš, ga posnemajmo v njegovi neutrudljivi delavnosti pri spodbujanju poklicev za služenje Cerkvi, ki so bili najdragocenejši sad njegove vzgojne ustanove, evangelizacije in človeškega ter krščanskega oblikovanja mladih. Njegova izkušnja, njegova merila in drže bodo lahko osvetlile in usmerile naše prizadevanje za poklice.

»Čeprav je don Bosko z neutrudljivo velikodušnostjo pospeševal različne oblike duhovnih poklicev, je nekatere fante poklical, da bi bili vedno z njim. Tudi za nas je ponudba za posvečeno salezijansko življenje, ki jo izrečemo mladim, del zvestobe do Boga za prejeti dar. K temu nas sili želja, da bi z drugimi delili veselje v hoji za Kristusom, ostajajoč z don Boskom, da bi dali upanje drugim mladim po celem svetu.«<sup>2</sup>

Ne pozabimo, da je don Bosko živel v neprijaznem in celo sovražnem okolju do razvoja duhovnih poklicev. Novi ustavni režim sardskega kraljestva s posledicami svobode tiska, vesti, vere in mogočo »razkristjanjenostjo« države je sprožil vedno večje nesoglasje s Cerkvijo. Svoboda veroizpovedi in dejavna protestantska propaganda sta vnesli zmedo med preprosto ljudstvo in prikazovali negativno podobo o Cerkvi, papežu, škofih in duhovnikih. V ljudstvu in zlasti med mladimi je nastalo nacionalistično ozračje, prežeto z liberalnimi in antiklerikalnimi idejami.

<sup>2</sup> 26. VZ, Da mihi animas, cetera tolle, Rim 2008, št. 54: »Spremljanje kandidatov za salezijansko posvečeno življenje«.

Sam don Bosko je ob spominu na te čase zapisal: »Duh vrtoglavice se je dvignil proti redovom in proti cerkvenim kongregacijam; nato pa še na splošno proti kleru in proti vsem cerkvenim oblastem. Ta krik strahote in zaničevanja vere je imel za posledico, da so odvrčali mladino od moralnosti in pobožnosti; nato pa tudi od duhovnega poklica. Zato ni bilo nobenega ali skoraj nobenega poklica za cerkveni stan. Medtem ko so redovne ustanove druga za drugo izginjale, so duhovniki bili poniževani, nekateri v ječah, drugi konfinirani, kako naj bi bilo, po človeško rečeno, mogoče gojiti duha poklicev?«<sup>3</sup>

Vendar, poglejte, bratje in sestre, kako se je odzval don Bosko. Ni se izgubljal v tarnanju, ampak si je takoj prizadeval, da bi zbral in gojil poklice in pospeševal oblikovanje mladih klerikov, ki so ostali brez semenišča, vzgajal fante dobrega značaja in jih usmerjal v duhovni poklic. V oratoriju je skupaj z mladimi delavci, sirotami kmalu sprejemal dečke in fante dobrega duha, ki so kazali znamenja duhovniškega in redovniškega poklica. Prednostno in pozorno se je posvečal njihovi vzgoji, dejavni in praktični, z osebnim spremljanjem in v dobrem duhovnem in apostolskem okolju. Od šestdesetih let naprej je oddelek »študentov« v valdoškem oratoriju bil kot neke vrste semenišče. Sam don Bosko je zapisal v Spominih iz oratorija, »da je Oratorij skoraj za 20 let postal škofijsko semenišče.«<sup>4</sup> Po tem, kar je zapisal Braido, je med letom 1861 in 1872 vstopilo v turinsko semenišče 281 fantov, ki so prihajali iz Oratorija.<sup>5</sup>

## Kaj je don Bosko storil za pospeševanje poklicev?

Don Bosko je predvsem skušal odkriti mogoča znamenja poklica v fanatih, s katerimi je prišel v stik, ko je šel pridigat v cerkve različnih krajev,

<sup>3</sup> Cenzo storico o družbi sv. Frančiška Saleškega in pojasnila. Tip. Poliglotta 1874. V OE XXV, str. 233.

<sup>4</sup> Spomini iz Oratorija. Kritičen tekst. Oskrbel A. Ferreira, Rim: AS 1991, str. 195. Prim. A. J. LENTI, *Don Bosco. History and Spirit*, zv. 5: Institutional Expansion, Rim, LS 2009, str. 49–73.

<sup>5</sup> Gl. P. BRAIDO, *Don Bosco, prete dei giovani nel secolo delle libertà*, zv. I, Rim, LAS, 2003, str. 544.

in pri mladih, ki jih je zbiral v valdoškem oratoriju. Opazil je, da se sredi množice njegovih fantov pri nekaterih pokaže osnova za poklic, ki je bila do tedaj skrita pod skorjo grobosti in nevednosti. Ti ubogi oratorijanci so namreč poleg lepega vedenja kazali prebujeno nadarjenost; postavil jih je torej kot animatorje med tovariši in jih s posebno skrbjo opazoval. Don Bosko ni čakal, da bi se mehansko razvil poklic, saj je vedel iz izkušnje, da jih mladostniška nestalnost lahko zavede na nevarna pota. Zato je aktivno sodeloval z Božjim darom in ustvaril primerno okolje in skušal biti animator in voditelj tistih, za katere je menil, da jih Bog kliče v duhovniško in redovniško življenje ali za sodelovanje s salezijanci v najrazličnejših oblikah.

1. Prva don Boskova naloga je bila ustvariti **okolje**, danes bi rekli kulturo, kjer fantje poklicno ponudbo lahko z veseljem sprejmejo in poklic dozori.

- Družinsko ozračje, v katerem je don Bosko vse delil s fanti. Bil je med njimi na dvorišču, jih poslušal, vzbujal veselo, praznično in zaupljivo ozračje, ki odpira srca in v katerem se fantje počutijo kot doma. Veselje, ki je izžarevalo iz celotne don Boskove osebe sredi njegovega požrtvovalnega in navdušenega apostolata, je že samo po sebi bila ponudba za poklic. Fantje so se ob stiku z don Boskom sredi vsakdanjega življenja počutili v resnici kot člani ene družine. Naučili so se odpirati svoje srce in so z optimizmom in upanjem gledali v prihodnost.
- To ozračje veselja in družinskosti se je napajalo ob močni duhovni izkušnji. Don Boskovo gledanje na svet, ki je povezovalo njegovo raznovrstno dejavnost, je bilo za fante naravnost nalezljivo, da so se fantje naučili živeti v Božji navzočnosti. V navzočnosti Boga, ki jih ljubi in ima za vsakega izmed njih načrt sreče in polnega življenja. V Oratoriju je nastalo duhovno ozračje, ki je vodilo do medosebnega odnosa z Bogom in z brati ter je prežemalo celotno življenje. To ozračje se je napajalo ob preprosti in neprekinjeni zakramentalni in marijanski pobožnosti. Molitev, ki je usmerjala mlade k osebnemu prijateljskemu odnosu z Jezusom in Marijo, in ustrezna zakramentalna izkušnja, ki podpira in spodbuja napor za napredek v vsakdanjem življenju, sta bili prvi vir moči za gojenje in zorenje poklicev.

- Tretja značilnost okolja, ki ga je ustvaril don Bosko, je bila apostolska razsežnost. Takoj od začetka je don Bosko vključeval fante, posebno tiste, ki so kazali znamenja poklica, da so ga spremljali pri njegovem vzgojnem in katehetskem delu. Njim je zaupal nekatere bolj poredne tovariše, da bi jim prijateljsko pomagali vključiti se pozitivno v oratorijsko okolje in življenje. Tako so se fantje naučili prizadevno in nesebično delati za druge. Naučili so se tudi sebe dati na razpolago in se odpirati za zahteve apostolata. Trudili so se, da so njihovi razlogi za poklic vedno bolj zoreli in so delali vse v Božjo slavo in za zveličanje duš. Don Bosko je s pozornim in nenehnim spremljanjem poskrbel, da je ta apostolat med tovariši, ki so ga opravljali navdušeno in z razpoložljivostjo in so privedli na pravo pot tiste, na katere so se obračali, postal tudi konkretna »ponudba« življenja za tiste fante, ki jih je on sam izbral. V tem ozračju so nastale in se razvijale družbice, ki jih je don Bosko imel za ključno izkušnjo okolja in vzgojne oratorijske ponudbe.

2. Don Bosko je hkrati z okoljem fantom in odraslim, ki so iskali smer za svoj poklic, nudil zvesto duhovno spremljanje. Naraven prostor, v katerem je don Bosko ponujal pomoč za **duhovno vodstvo**, je bila spovednica, a ne samo to: don Bosko je predlagal in na različne načine omogočil srečanje in pogovor med »sinovi« in »očetom« ter vsem ponujal globoko izkušnjo vzgoje in duhovnega vodstva. Njegovo delovanje je bilo različno in osebno pač po tem, ali je šlo za mlade ali odrasle, kandidate za duhovniško in redovniško življenje ali zgolj za življenje dobrega kristjana in poštenega državljana. Prav tako je na poseben način in pozorno spremljal sotrudnike, hčere Marije pomočnice, salezijance in druge.

Poteza, ki napravi globok vtis, kadar opazujemo don Boska pri delu duhovnega vodenja, je razločevanje ali preudarnost pri svetovanju glede poklica. Čeprav je takrat v Cerkvi primanjkovalo pastirjev in je on sam nujno potreboval sodelavcev, priča don Rua pod prisego, da »ni nikoli svetoval, naj postane duhovnik ali redovnik tisti, ki ni imel potrebnih lastnosti ... Od raznih sem izvedel, da jim je odsvetoval kljub njihovi želji.«<sup>6</sup>

<sup>6</sup> *Summarium*, 676, odd. 14.

Ob modrem razločevanju je skrbel, da je navajal k razmišljanju tiste, ki kljub talentom niso prej nikoli mislili, da bi postali duhovniki ali redovniki. Don Bosko jim je postopoma po malem prikazoval nekatere preudarke, ki naj bi jim pomagali razmisliti o njihovih namerah. Nihče od njih ni bil nezadovoljen, da se je držal njegovega nasveta.

Don Boskovo duhovno vodstvo je razsvetljeval »dar svéta«, ki ga je uposabljal, da z gotovostjo vodi tiste, ki so se nanj obračali.

3. Zavzeto delo, ki ga je don Bosko opravljal v prid poklica, je črpalo moč iz goreče ljubezni do Cerkve. Vse svoje moči je v popolni predanosti uporabljal v njeno korist. Prav iz te ljubezni do Cerkve lahko razumemo pomembnost, ki jo je izkazoval apostolskemu delovanju za pospeševanje poklicev, in njegovo zahtevo, da bi delali vsi v soglasju in si prizadevali, da bi Cerkvi preskrbeli velik zaklad, ki jo pomenijo polici. Tako je imel navado reči: »Cerkvi podarimo velik zaklad, kadar ji priskrbimo dober poklic. Ni pomembno, ali ta poklic ali ta duhovnik gre v škofijo, v misijone ali v redovno družbo. Vedno je to zaklad, ki ga podarimo Cerkvi Jezusa Kristusa.«<sup>7</sup> Misel, da dela dobro za Cerkev, ga ni nikoli zapustila, niti takrat, ko je uporabljal svoje moči, svoj čas in finančna sredstva, ki so ga stale toliko naporov, niti kadar je uporabljal svoje skromno osebje ali svoje zavode.

*»Pohitite, pohitite takoj, da rešite tiste fante ...«*<sup>8</sup> Klic umirajočega don Boska lahko imamo za klic, namenjen ne samo tistim, ki so bili navzoči v njegovi sobi, temveč vsej salezijanski družini na splošno. Klic, ki je nujen danes in bo nujen vedno, kajti mladi vseh časov potrebujejo »odrešenje«.

Umirajoči don Bosko namenja to povabilo tudi nam. To je povabilo, naj si zavihamo rokave in delujemo odločno, da bi se okoli nas, kot prej okoli njega, razprli, razcveteli in se utrdili številni salezijanski poklici. Sprejeti to povabilo terja od nas, da obnovimo sveto navdušenje za reševanje mladine, kakor ga je doživljal sam don Bosko. To navdušenje nam bo dalo poguma, da bomo premagali strah, da nas morda ne bodo razumeli

<sup>7</sup> MB XVII, str. 262.

<sup>8</sup> MB XVIII, str. 530.

ali da nas bo izrinil na rob ta sekularizirani in posmehljivi svet, ki zavrača različnost, duši nadnaravnost in na rob izriva verujočega.

Brez strahu torej živimo slog življenja, ki oporeka temu svetu in tej družbi, ki noče celostnega razvoja in napredka človeške narave; slog življenja, ki spodbuja, da z veseljem in navdušenjem živimo svoj poklic in predložimo mladini in odraslim, možem in ženam, fantom in dekletom salezijanski poklic kot ustrezen odgovor današnjemu svetu in kot načrt življenja, ki bo lahko pozitivno prispeval k odreševanju današnje družbe. 28. člen naših konstitucij pravi: »Prepričani smo, da je med mladimi veliko takih, ki so duhovno bogati in imajo v sebi kali apostolskega poklica.« Ta naloga je bila cilj družbe celo pred njeno potrditvijo,<sup>9</sup> danes postaja izredno nujna in potrebna (gl. K 6), kot nam znova in znova ponavlja Cerkev.

## 2. PRVA NUJNOST: USTVARITI IN POSPEŠEVATI KULTURO POKLICEV<sup>10</sup>

»Pospeševati moramo kulturo poklicev, ki zna spoznati in sprejeti to globoko človekovo željo, ki ga vodi do spoznanja, da mu samo Kristus lahko pove vso resnico o njegovem življenju.«<sup>11</sup> Govoriti o kulturi poklicev, kot je to prvi storil Janez Pavel II., je danes ne le primerno, marveč nujno. Opažamo namreč, da včasih obstaja razkorak med dejanji ljudi, tudi velikodušnih in z dobrim namenom, in kolektivno miselnostjo, med osebni pobudami in družbenimi izrazi, med prakso in njenimi temelji. Tako v družbi kot v salezijanski družini opažam, da lahko hkrati obstaja določeno delo za poklice pri posameznikih, tako imenovanih delegatih

<sup>9</sup> Čepprav v Ruovem rokopisu iz l. 1858 v prvotnem besedilu konstitucij manjka člen o malih semeniščih, ga je don Bosko vstavil že v osnutku l. 1860. Gl. G. BOSCO, *Konstitucije družbe sv. Frančiška Saleškega [1858] – 1875*, Kritična izdaja Francesco MOTTO, Rim, LAS, 1982, str. 76–77.

<sup>10</sup> Za ta del si svobodno sposodim glas g. Juana Vecchija iz besedila »*Cultura e vocazione*« v *Dizionario della pastorale vocazionale*, Založba Rogate, Rim 2002, str. 370–382.

<sup>11</sup> Janez Pavel II., Sporočilo za XXX. molitveni dan za poklice (8. 9. 1992).

za poklice, v skupnostih ali v skupinah pa vidimo, da ni prave kulture za poklice.

Kultura namreč ne terja dela posameznikov, naj bodo še tako številni, temveč miselnost in skupno držo skupine; se tiče ne le namenov in sklepov posameznikov, temveč sistematično in racionalno izkoriščanje sil, s katerimi razpolaga skupnost. Vsebine tako razumljene poklicne kulture se nanašajo na tri področja: antropološko, vzgojno in pastoralno; prvo se nanaša na način razumevanja in predstavljanja človeške osebe kot poklicanost; druga skuša podajati ponudbo vrednot, ki jih obsega poklic; tretja je pozorna na odnos med poklicem in določeno kulturo ter iz nje črpa sklepe pri delu za poklice.

## **Življenje je poklicanost**

Vemo, da je pri vseh vzgojnih in pastoralnih posegih temelj podoba o človeku, pa naj bo neposredna ali posredna. Kristjan si jo izdela z življenjem z racionalnim naporom za razumevanje smisla in z razsvetljenjem vere. Vse tri prvine – osebno življenje, iskanje smisla in razločevanje vere – so nujno potrebne in povezane med seboj. Razodetja ne smemo razumeti kot kaj od zunaj dodanega izkušnji in njenemu človeškemu razumevanju, temveč kot odkritje njegovega globljega in dokončnega smisla. Preseči moramo torej način mišljenja in govorjenja o poklicu, kot da bi bil surplus (izg. sürplü), preostanek, bolj kot pobuda samo za nekatere, funkcionalno dejstvo za kak stan življenja kot bistveni napotek za samo človekovo uresničevanje. Krizo poklicev namreč dolgujemo tudi slogu življenja, ki ga poklici prikazujejo. V resnici pa jo dolgujemo gledanju na človeško življenje, v katerem je razsežnost »poziv«, to je dolžnost, da se uresničujemo ob poslušanju drugega in v pogovoru z njim, ne samo dejansko izključena in niti ne more biti uvrščena na pomenljiv način. To se dogaja pri gledanju človeka, ki postavlja zadovoljitev potreb posameznika nad vse in predlaga samouresničenje kot edini cilj življenja ali pojmuje svobodo kot čisto avtonomijo. Taki občutki so danes razširjeni, so privlačni, in čeprav niso v celoti sprejeti, oblikujejo sporočila komunikacije in vplivajo na tiste, ki jih vzgajamo.



Prva naloga kulture poklicev je torej izdelati in razširiti gledanje na človeško življenje kot na »poziv in odgovor«, kot zaključni preudarek utemeljenega antropološkega razmišljanja. K takemu zaključku vodi izkušnja odnosa, etična zahteva, ki iz tega sledi, in bivanjska vprašanja. Te poti moramo torej prehoditi, da bomo določili nekatere vsebine kulture poklicev, ki nam vzbujajo skrbi. Oseba se zaveda svoje edinstvenosti. Ve, da je njeno življenje izključno, kakovostno drugačno od drugih in je ne moremo skriti na svet. Pripada svojemu bivanju, vendar ima značilnosti daru, dejstvo, ki obstaja pred vsako željo ali naporom.

### **Odprta do Boga in do drugih**

Hkrati pa človek opazi, da je del mreže odnosov, ki niso dani na izbiro, med katerimi je odnos z drugimi osebami neposredno razviden in zavzema prednostno mesto. Prva stvar, ki jo oseba dojame, ni 'jaz' s svojimi možnostmi, temveč medsebojna odvisnost z drugimi, ki terjajo, da so sprejeti v svoji objektivni stvarnosti in priznani v svojem dostojanstvu. S tega vidika se odgovornost pojavi kot sposobnost dojemanja signalov, ki izhajajo iz drugih, in damo nanje odgovor. Gre za etični poziv, ki obsega zahteve odgovornosti in delovanja. Človek se zbudi v osebno bivanje, kadar na druge prenehamo gledati kot na sredstvo, ki naj nam služi.

Kultura poklicev mora mlademu človeku preprečiti subjektivistično pojmovanje, ki posameznika napravi za središče in merilo samega sebe, ki dojema osebno uresničenje bolj kot obrambo in razvoj samega sebe kakor odprtost in podarjanje. In tako tudi tista pojmovanja v medosebnem odnosu ostajajo ujeta v golo zadovoljstvo, ne da bi gledali na etični značaj. Izkušnja odnosov in njena etična sestavina že usmerjata proti transcenci, saj se v njej pojavlja nekaj brezpogojnega in nematerialnega. Drugi namreč ne terjajo samo, da jim pridemo naproti s predmeti in strukturami ali da sodelujemo z njimi prek instinktivnih refleksov (odzivov). Terjajo pa, da priznamo skrivnostnost njihove osebe in torej zahtevajo spoštovanje, zastonjskost, ljubezen in pospeševanje moralnih in duhovnih vrednot.

Vendar klic k transcendenci postaja bolj razviden, kadar je oseba sposobna za odprtost temeljnim vprašanjem bivanja. Tedaj se pojavi njena odprtost za onstranstvo, ki smo ga že uvideli v njenih pozitivnih uresničenjih in v njenih omejenostih. Dojame, da se ne more ustaviti ob tistem, kar ji je neposredno spoznatno in se ne omejititi samo na sedanost. Oseba je neskončna skrivnost, ki jo lahko razloži samo Bog in jo poteši samo Kristus. Zato jo že po naravi žene, da išče smisel življenja in se umešča v zgodovino. Določiti mora svojo usmeritev na dolgi rok, saj ima pred seboj različne alternative. Svojega življenja pa ne more živeti dvakrat: gre za stavo! Pri vrednotah, ki jih ima najrajši, in pri izbira postavi na kocko svoj uspeh ali svoj poraz kot načrt, kakovost in odrešenje svojega življenja. Jezus zelo jasno pove: »Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene in zaradi evangelija, ga bo rešil. Kaj namreč koristi človeku, če si pridobi ves svet, svoje življenje pa zapravi!« (Mr 8,35–36). Naloga kulture poklicev je vzbuditi poslušanje takih vprašanj in mlade usposobiti, da jih bodo poglobljali. Naloga kulture poklicev je tudi pospeševati rast in izbire osebe v odnosu do Bonum, Verum in Pulchrum, (tj. do Dobrega, Resničnega in Lepega). V sprejemanju le-teh obstaja njena polnost.

### **Živeto kot dar in kot naloga**

Vse to terja poglobljanje poklica kot opredelitev, ki jo oseba pripisuje svojemu življenju, ki je razumljeno kot dar in poziv in ki ga usmerja odgovornost. Najučinkovitejši vir za odkrivanje takega temelja je Sveto pismo, ki ga beremo kot razkritje človekovega smisla življenja. V Svetem pismu so bivanje in sestavni odnosi osebe opredeljeni z razmerami, v katerih oseba živi, kar pa ne pomeni manjvrednosti ali odvisnosti, temveč zastoj in ustvarjalno Božjo ljubezen.

Človek nima v sebi razloga za lastno bivanje ne za lastno uresničevanje. To dolguje daru in ga uživa tako, da je zanj odgovoren. Dar življenja obsega načrt; tega mora odkriti v pogovoru s samim seboj, z zgodovino in z Bogom in terja osebni odgovor. To opredeljuje človekovo umestitev v odnosu do sveta in do vseh bitij, ki ga sestavljajo. Le-ti ne morejo izpolniti njegovih želj in jim torej človek ni podrejen.

Značilen primer te strukture življenja je zaveza med Bogom in njegovim ljudstvom, kot nam jo predstavlja Sveto pismo. Ta zaveza je zastonjska izvolitev z Božje strani. Človek se je mora ovedeti in jo sprejeti kot načrt življenja pod vodstvom Besede, ki ga postavlja pred izbiro, da se zanjo odloči. V Kristusu resnica o človeku, ki jo razum sprejema le na splošno in jo Sveto pismo odkriva, najde popolno osvetlitev. Kristus s svojimi besedami, še bolj pa v moči svojega človeško-Božjega življenja, v katerem se kaže zavest Božjega Sina, odpira osebo za polno razumevanje same sebe in svoje usode. V njem smo postali Božji otroci in poklicani, da kot taki živimo v zgodovini.

Krščanski poklic ni dodatek kakega razkošja, zunanja dopolnitev za uresničenje človeka. Je pa njegovo čisto in preprosto dopolnilo, nepogrešljiv pogoj pristinosti in polnosti, zadovoljitev najbolj korenitih zahtev, ki so položene že v njegovo naravo. Na enak način je vključevanje v rast Božjega kraljestva, h kateremu Jezus vabi svoje učence, edina oblika bivanja, ki ustreza človekovi usodi na tem in drugem svetu. Življenje tako poteka v celoti kot dar, poziv in načrt.

Če vse to sprejemamo kot temelj in navdih za delovanje, to razširjamo na način, da to postane miselnost vzgojno-pastoralne skupnosti in zlasti delavcev za poklice z vsemi vzgojnimi in praktičnimi posledicami, nastaja »kultura«, ki jo pasterala nujno potrebuje.

Naj naštejemo osnovne drže, ki oživljajo kulturo poklicev in bi ji mi radi dajali prednost:

- **Iskanje smisla.** Smisel je razumevanje neposrednih, srednjeročnih in predvsem končnih ciljev dogodkov in stvari. Smisel je tudi intuicija odnosa, ki ga imajo stvarnosti in dogodki s človekom in z njegovo srečo. V zorenje smisla spada urjenje razuma, napor raziskovanja, drža kontemplacije in notranjega življenja. Treba ga je odkrivati v različnih okoljih: v lastni izkušnji, v zgodovini in v Božji besedi. Vse se steka v osebno modrost in modrost skupnosti, ki se izraža v zupanju in upanju do življenja. »Sicer pa vemo, da njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu« (Rim 8,28).

Čas zorenja se lahko raztegne na dolgo dobo. Pomembno je, da se ne odpovemo in se ne zapremo pred nadaljnjim pričakovanjem in pred bogatejšimi odkritji. Današnja kultura je prežeta s tokovi, ki prezirajo in celo zanikajo vsak čut, ki bi presegal neposredno in subjektivno izkušnjo. Tako vodi do razdrobljenega gledanja na stvarnost in na pravi osebo nesposobno za obvladovanje najrazličnejših vsakdajšnjih dogodkov in za preseganje vsega, kar je površinsko in senzacionalno. V kulturni zrelosti je obsežena sinteza, oporna točka onkraj posameznih spoznanj, da bi se lahko orientirali in ne ostali ujetniki dogodkov. Kvaliteta življenja propada, kadar nima opore v določenem gledanju na svet. S kakovostjo pa propadajo tudi razlogi, da bi ga uporabili za služenje v plemenitih zadevah.

- **Odprtost za transcendo**, onkraj človeškega, za sprejemanje meje, za sprejemanje skrivnosti, za sprejemanje svetega s subjektivnih in objektivnih vidikov, za razmišljanje in za redovniško izbiro.

To je obzorje, ki se pojavi pri vseh človekovih dejavnostih, da nazadnje postane ustanovna razsežnost: pri urjenju njegove razumnosti, pri napatosti volje, pri željah srca, pri razgibanih medsebojnih odnosih in v uresničevanju lastnih delovnih načrtov. Človekovo življenje je odprto proti neskončnemu in tako je tudi dojemanje, ki ga ima o stvarnosti. Danes obstajajo kulturne smeri, ki bolj ali manj zavestno vodijo do zapiranja »racionalnih« in časovnih obzorij in onesposablajo ljudi, do bi sprejemali svoje življenje kot skrivnost in dar. Sprejemati transcendo pomeni sprejeti vprašanja in iti prek vidnega in racionalnega. Neposredne izkušnje, potrebe in pojmovanja so lahko izhodišča za odpiranje vrednotam, zahtevam ter nadaljnjim in zahtevnejšim resnicam, ki jih ne smemo čutiti kot zanikanje lastnih pobud, temveč kot njihovo osvoboditev in dopolnitev. Tako kakor je Jezus razodel Samarijanki: »Če bi poznala Božji dar in če bi vedela, kdo je, ki ti pravi: 'Daj mi piti!', bi ga ti prosila in dal bi ti žive vode« (Jn 4,10).

- »**Etična**« **miselnost**, sposobna, da razločujemo med dobrim in zlim in se znamo usmeriti k dobremu. Tako kulturo razsvetljuje vest, osredinjena bolj na vrednote kot na sredstva in kot temeljno točko sprejema

prvenstveno mesto osebe. Kultura vedno nosi v svoji notranjosti etično pobudo in je sama v sebi moralna vrednota, ker želi doseči človeško kakovost posameznika in skupnosti. Toda zadeva ob človekove meje.

Nekatere njene težnje in uresničitve ali celo njeni celotni sistemi se prikazujejo pod znamenjem moralne dvoumnosti. In to v dveh razsežnostih, objektivni in subjektivni. Dejstvo postane težavno, kadar v sami dejavnosti oblikovanja kulture izgine etično merilo in je podvrženo drugim merilom. Tedaj izgubi vsak vpliv odnos do dobrega in zlega in prevladajo druge zahteve, kot koristnost, ugodje in oblast. Govorica je v zadnjih časih skovala celo vrsto izrazov, ki pod obliko ljudskosti podarjajo prednost ali odsotnost veljavnega etičnega temelja pri razvoju kulture: kultura biti in imeti, kultura življenja in smrti, kultura osebe in stvari. Če hočemo razviti kulturo z etično miselnostjo, jo bomo morali ne samo spodbujati k rasti, temveč primerjati njena pojmovanja in ureničevanja z vestjo, ki jo razsvetljuje vera, da jo očistimo in osvobodimo dvoumnosti in jo pomaknemo v smeri vrednot.

- **Načrtovanje.** Brezčutnost do smisla se pogostokrat sprevrže v indiferečnost do prihodnosti. Brez pogleda na zgodovino se ne prikazujejo sprejemljivi cilji, za katere se spleča naprezati, razen tistih, ki se tičejo koristi posameznika. V prejšnjih obdobjih so ideologije s svojim utopičnim nabojem pospeševale socialno načrtovanje in so dajale pobudo tudi osebni pripravljenosti, naj se vključuje v konkreten načrt.

Danes lahko obstaja krčenje prihodnosti, skupaj z raztezanjem sedanjosti, ki vodi v kulturo neposredne koristi. Načrti se izčrpajo v kratkem času in se opravljajo v krogu individualne izkušnje. Same pobude za dobro se krčijo v voljo, da bi popravili kako stvar, v iskanje subjektivnega samouresničevanja in v kratkotrajno navdušenje. Načrtovati pomeni organizirati lastne vire moči in lasten čas v soglasju z velikimi potrebami zgodovine in z vprašanjem skupnosti, da bi dosegli idealne, človeka vredne cilje. To terja kritično zavest za obrambo pred navideznimi imperativi, sposobnost razločevanja za razkrinkanje psiholoških pritiskov in motivirano velikodušnost, da bomo šli prek neposrednih obzorij.

- **Prizadevanje za solidarnost**, v nasprotju s tisto kulturo, ki vodi k osredinjenosti na posameznika. Velikodušni osebni programi lahko nastanejo samo tam, kjer oseba dopušča, da je njena uresničitev vezana na uresničevanje njemu podobnih. Solidarnost je želja, ki prihaja iz globine vesti, iz srca zgodovinskih dogodkov in se kaže v novih in skorajda nepoznanih oblikah. Pojavi se kot odgovor na skrb vzbujajoče makro pojave, kot so nerazvitost, lakota in izkoriščanje. Navdihuje vzorčne pobude kot načrte za pomoč, prostovoljstvo in izmenjavo mnenj, ki preoblikujejo predhodni odnos med osebo in družbo. Vse to (se dogaja) v bližnjih in daljnih okoljih. Kot posledica vzbuja duha služenja in navaja k njemu.

Vendar je kultura solidarnosti velikokrat prezrta in oslABLJENA zaradi močnih ekonomskih in kulturnih tokov. Le-ta predpostavlja gledanje na svet in na osebo, ki upošteva medsebojno odvisnost kot ključ za razlaganje pozitivnih in negativnih pojavov človeštva. Nobena stvar nima izčrpane razlage ali razumne rešitve, če jo gledamo ločeno od drugih. Revščina in bogastvo, podhranjenost in razmetavanje so soodvisni pojavi. Med temi nasprotji služi kot posrednik in vmesnik ne le ljubeznivost in sočutje, temveč človeška odgovornost. Na osebo ne smemo gledati kot na bitje, ki najprej oblikuje samo sebe in se šele na drugem mestu usmerja k drugim. Oseba postane to, kar je, šele potem, ko solidarno privzame usodo sebi podobnih.

### **3. POSEBNO POMEMBNI VIDIKI PRI ANIMACIJI IN POKLICNI PONUDBI**

#### **Pospeševanje kulture poklicev: bistvena naloga mladinske pastorale**

Celotna pastorala, posebno še mladinska, je v jedru poklicna: poklicna razsežnost je navdihovalno počelo in njena naravna uresničitev. Treba je torej opustiti zoženo pojmovanje poklicne pastorale, ki skrbi samo

za iskanje kandidatov za redovniško ali duhovniško življenje. Nasprotno. Kakor smo dejali zgoraj, mora poklicna pastoralna ustvarjati ustrezne razmere, da bo lahko vsak mlad človek odkril, sprejel in odgovorno sledil svojemu poklicu.

Prvi pogoj je, kot pri don Bosku, da ustvarimo okolje, v katerem živeti in prenašati naprej »kulturo poklicev«, to je, način, kako naj pojmujeemo in se spoprimeemo z življenjem kot zastonskim darom, ki ga bomo delili v služnju vsem ter tako presejali individualistično, porabniško in relativistično miselnost ter kulturo samouresničevanja. Da bomo živeli to kulturo poklicev, se zahteva napor za razvoj določenih drž in vrednot, kot so razvoj in obramba svete vrednote človeškega življenja, zaupanje vase in v bližnjega, ponotranjenost, ki omogoča, da v sebi in v drugih odkrijemo Božjo navzočnost in delovanje, razpoložljivost, da se čutimo odgovorne in se damo vključiti za dobro drugih v drž služnja in zastonskosti, pogum za sanje in velike želje, solidarnost in odgovornost do drugih, predvsem najpotrebnejših.<sup>12</sup> Znotraj te vsebine ali kulture poklicev mora mladinska pastoralna mladim ponuditi različne vrste poklica – zakon, redovniško ali posvečeno življenje, duhovniško službo, delo za socialo in Cerkev – in jih spremljati pri njihovem razločevanju in izbiri.

Vsaka vzgojno-pastoralna skupnost se mora zavedati značilnosti lastnega kulturnega okolja in vzgojno-pastoralnega delovanja, ki sredi vsakdanjega življenja dela z mladimi. Vse to naj dela z namenom, da pospešuje in razvija prvine, značilne za kulturo poklicev, ki je pogostokrat ne sprejmejo v okolju, v katerem mladi živijo.

Naj tu omenim dve prvini, ki lahko pripomoreta k razvoju kulture poklicev.

- *Iz vzgojno-pastoralne skupnosti napraviti družinsko okolje s pomenljivimi poklicnimi pričami.* Mladi živijo v pomasovljenem okolju, v katerem se ne čutijo ne priznane ne sprejete; vse si morajo sami zaslužiti in pridobiti, tako da slabotni in manj pripravljeni ostanejo izrinjeni

<sup>12</sup> Gl. JANEZ PAVEL II., Poslanica za 30. molitveni dan za poklice (8. septembra 1992).

in pozabljeni. V takih okoljih je skoraj nemogoče živeti življenje kot dar, ki ga moramo deliti z drugimi; bolj se kaže kot boj za preživetje ali tekma za pridobivanje blaginje in osebnega uresničenja. V tipično salezijanskem družinskem okolju se mladi človek čuti zastonjsko sprejetega in cenjenega; čuti se vključenega v življenje skupine; razvija svojo vodilno vlogo (protagonizem) in odgovornost; nauči se graditi vzgojno skupnost in se čuti soodgovornega za skupni blagor; najde trenutke za razmišljanje, pogovor in vedro srečanje. To je najboljše okolje za razvoj kulture poklicev.

- *Zagotoviti usmerjanje in spremljanje oseb.* V pomasovljenem okolju ali v okolju, kjer so odnosi samo funkcionalni, bo težko razviti pogled na življenje kot poklic. Tak proces namreč terja navzočnost in bližino vzgojiteljev med mladimi, posebno ob sproščenih in zastonjskih trenutkih; poznanje in zanimanje za njihovo življenje; sposobnost za osebne odnose, čeprav ob določenih trenutkih in prostovoljne; trenutki pogovora in skupnega razmišljanja, ki naj pomagajo brati življenje v pozitivnem in poklicnem vidiku; prostori in časi za sistematična srečanja osebnega spremljanja.

## **Vzgoja za ljubezen in čistost**

Pri poklicnem usmerjanju in animaciji ima pomembno vlogo vzgoja za ljubezen. Odraščajočemu mlademu človeku je treba pomagati, da svojo čustveno–spolno rast vključi v vzgojni proces in tudi v vzgojo za vero. In to z namenom, da bo mogel živeti čustvenost in spolnost v skladu z drugimi temeljnimi razsežnostmi svoje osebe, pri tem pa ohranjal držo odprtosti, služenja in darovanja.

Odraščajoči se mora danes spoprijemati s panseksualiziranim kulturnim in družbenim okoljem, ki prenaša svoja nenehna sporočila na ulico, na televizijo in medmrežje. Gre za namige, ki silijo v porabniško seksualno prakso, ki je usmerjena v neposredno zadovoljitev uživanja. Prevladujoča družbena težnja na tem področju je permisivnost, poželenje vzbujajoče vsebine tega panseksualizma pa postajajo pobuda za obžalovanja



vredno trgovino. Vse to povzroča zmedo na ravni vrednot in velik etični relativizem. Pogosto se dogaja, da spodbujajo prezgodnjo spolno prakso v prijateljskih odnosih ali zgolj iskanje zadovoljitve užitka. Mladi vse stavijo na veliko odločitev za ljubezen ter izzivajo predsodke in cenzure, v želji, da bi zadovoljili svojim čustvenim potrebam, občutljivim za vrednoto odprte in brezmejne komunikacije. Toda prav na tem področju pogostokrat pogašajo usmerjevanje ali voditelja, ki bi jim pomagal dojeti lastno čustvenost in spolnost v celotnem gledanju na osebo, ki bi v njih nenehno in jasno razvijal načrt vzgoje za ljubezen, ki bi jih usmerjal k skladni zgradbi osebnosti in jim omogočal gledanje na življenje kot dar in služenje.

Že precej let je minilo, ko je 23. VZ salezijancem priporočal vzgojo za ljubezen kot eno od treh pomembnih jeder, okoli katerih se omogoča in uresničuje povezanost med vero in življenjem. Na tem zboru je bilo rečeno, da ne gre za »posebne točke, ampak za 'področja', kjer se osredinijo pomen, moč in navzkrižnost vere«. <sup>13</sup>

Ta pomembnost je še večja, posebno kadar hočemo učinkovito razviti poklicno razsežnost življenja in ustvariti okolje, v katerem bodo mladi zoreli v poklicnem načrtu, posebej pa še takrat, kadar gre za posebno zahtevne poklice, ki velikokrat vključujejo celibat. Mnogi mladi se znajde v okolju, ki je malo naklonjeno celostnemu in pozitivnemu pogledu na ljubezen. Mnogim pa pri tem veliko manjka, zato mora vzgojitelj poznati te pomanjkljivosti in jim pomagati, da jih presežejo.

Mnogim od njih manjka izkušnja zastonske ljubezni v družini, v kateri morajo prenašati napetosti in spopade med starši, ki se velikokrat odločijo za ločitev ali za razvezo. Prijateljski odnosi, ki jih doživljajo med seboj, so površni in jih namesto k upiranju zapeljivim ponudbam okolja vodijo v podleganje skušnjavam. Tako se mnogi zelo zgodaj zapletejo v partnerski odnos, ki jih zapira drugim in življenju v skupini. Nujnost, ki jo občutijo, da bi živeli v polnem odnosu s svojim partnerjem, jih vodi do neurejene spolne prakse. Gotovo na vse to vpliva pomanjkanje prave vzgoje za ljubezen: te teme se izogibamo ali jo obdelujemo moralistično in

<sup>13</sup> Gl. 23. VZ, 181.

v negativnem smislu. Tako namesto da bi jim pomagali, pri njih vzbujamo zavračanje.

Naš preventivni sistem in značilen družinski duh našega okolja lahko ustvarita osnovo za posrečeno uresničenje poklica.<sup>14</sup>

## Vzgoja za molitev

Molitev je bistvena in prvenstvena prvina pri usmerjanju in izbiri poklica, kajti poklic, ki ga Bog svobodno ponuja človeku, lahko odkrijemo samo s pomočjo Božje milosti. Zato učinkovita poklicna pastorala mladih ni mogoča, ne da bi jih uvedli in spremljali v redno molitev.

Prva krščanska skupnost je v molitvi pričakovala binkoštni praznik, dan rojstva evangelizirajoče Cerkve (Apd 1,14). Tudi Jezus sam je molil, preden je izbral apostole (Lk 6,12sl.), in jih je učil, naj molijo za prihod Božjega kraljestva (Mt 6,7sl.). Vrednost zapovedi »Prositate torej gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev« (gl. Mt 9,37sl.; Lk 10,2) se v celoti razume v luči Kristusovega zgleda in njegovega nauka. Molitev je prednostna pot in najboljša poklicna pastorala.

Če vemo, da je molitev osrednjega pomena na poti vere, moramo pomagati mladim, da se vključijo in vpeljejo v pravo in globoko molitveno življenje; le tako bo v njih lahko zorel mogoč poklic posebnega posvečenja.<sup>15</sup>

Mladi danes pogosto živijo v okolju, ki je malo naklonjeno duhovnemu življenju. Pogreznjeni so v kulturo porabništva in zaslužka, osebnega uživanja in neposredne uresničitve želj; površno gledanje na življenje je pod vplivom subjektivnih etično moralnih kriterijev, ki so velikokrat nasprotni in celo protislovni. Okolje, v katerem se gibljejo, goji razgiban življenjski ritem, v katerem doživljajo veliko izkušenj, ne da bi jih mogli

<sup>14</sup> Preprosto pa še vedno pomembno navodilo za vzgojo za čistost je podal 23. VZ; gl. 195–202.

<sup>15</sup> Pospeševanje poklicev za posvečeno življenje terja nekatere temeljne odločitve: nenehno molitev ... Molitev mora biti nenehna skrb skupnosti in mora vključevati mlade, družine, laike in skupine salezijanske družine« (23. VZ, 54).

poglobiti. »Križa družine, razširjena relativistična in porabniška miselnost, negativen vpliv medijev na vest in vedenje pomenijo močno oviro poklicni kulturi.«<sup>16</sup>

Na drugi strani pa v odraščajočih in mladih srečujemo iskanje notranjega življenja, prizadevanje, da bi našli lastno identiteto in tudi odprtost, ter iskreno iskanje izkušnje transcendence. Čeprav velikokrat to pot umevajo subjektivno in ustrezno svojim potrebam, moramo reči, da je to lepa priložnost, da jim pomagamo odkriti Jezusovega Boga. Vedno več je skupin in gibanj, ki na različne načine pospešujejo izkušnje duhovnosti, v katerih so v veliki meri navzoči mladi. Dovolj je pomisliti na skupnost Taizé!

Vse to ustvarja ugodne razmere, da mladim omogočamo, da stopijo na pot uvajanja v vzgojo za duhovnost, ki naj jih postopno vodi v odkrivanje in okušanje krščanske molitve, predvsem v to, v čemer je njena izvirnost in njeno pravo bogastvo: srečanje z Jezusovo osebo, ki nam odkriva Božjo ljubezen, ki nas vabi in nam ponuja milost osebnega odnosa z njim. Zato je v okolju, ki je tako globoko prežeto s sekularizmom in površnostjo, nujno potrebno pospeševati to vzgojo za ponotranjenost in ponuditi našim mladim močno in globoko duhovno življenje. »Danes časi terjajo izrecno vrnitev k molitvi ... Samo molitev podhrteva v soglasju s prebujanjem vere: prepričana vera in ne vera iz navade vključuje izrecnejši, bolj napet in bolj pogost pogovor z Gospodom. V ozračju sekularizma čutimo nujno potrebo po premišljevanju in poglobitvi vere.«<sup>17</sup>

Vzgoja za molitev mora ustvarjati razmere, ki spodbujajo mladega človeka, da zavzame držo pristnosti. To so: molk, razmišljanje, sposobnost za branje lastnega življenja, razpoložljivost za poslušanje in za kontemplacijo, zastonjskost in zaupanje. Mlad človek, ki živi v razgibanem življenju, polni dejavnosti, ne more v sebi ustvariti take tišine in gojiti zbranosti, ki bi ga privedla do pravega srečanja s seboj. Tudi to je cilj, ki ga bomo skušali doseči. Zato je pomembno, da začnemo s trenutki molitve s prostorom miru, tišine, vedrine, ki bodo mlade spodbudili, da se srečajo sami

<sup>16</sup> 26. VZ, 57.

<sup>17</sup> EGIDIJ VIGANŌ, Naša molitev za poklice«, GVS 341 (1992), str. 27.

s seboj, in ko bodo izhajali iz te izkušnje, bodo sprejeli svoje življenje, da ga postavijo pred Gospoda.

Srčika krščanske molitve je poslušanje Božje besede. Ta mora biti velika učiteljica krščanske molitve, ki ne obstaja v »govorjenju« Bogu, temveč bolj v poslušanju in odpiranju njegovi volji (gl. Lk 11,5–8; Mt 6,9sl.). »Dragi mladi, v vaših skupinah – je zapisal Janez Pavel II. – pomnožite priložnosti za poslušanje in preučevanje Gospodove besede, posebno z lectio divina; tam boste odkrili skrivnosti Jezusovega Srca in boste iz nje ga črpali sadove za razločevanje razmer in za spremenjenje stvarnosti.«<sup>18</sup> Navadno bomo morali mladega človeka uvajati za to poslušanje in mu pomagati razumevati pomen Božje besede, ki jo posluša ali bere. Priznati moramo tudi, da Božja beseda deluje sama po sebi in ji moramo včasih dati, da sama deluje v srcu mladih, ne da bi jo preveč omejevali s svojimi vzorci; mnogokrat jih bo sama vodila k osebemu pogovoru z Jezusom.

Druga velika šola molitve je bogoslužno in zakramentalno življenje Cerkve. Mlademu človeku je treba pomagati, da v njem sodeluje vedno bolj zavestno in da razume bogoslužna znamenja in simbole. Vzgoja za vero, ki bi pozabila na zakramentalno srečanje mladih s Kristusom ali ga odlagala, ni prava pot, da bi ga našli, ali še manj bo nakazala možnost, da bi hodili za njim. »Mladi tako kot mi najdejo Jezusa v cerkveni skupnosti. V življenju Cerkve pa obstajajo trenutki, v katerih se Jezus odkriva in se jim daje na poseben način: to so zakramenti, posebno zakramenta sprave in evharistije. Brez izkušnje, ki je v njiju, postane poznanje Jezusa neustrezno in pomanjkljivo, da ga ne morejo odkriti med ljudmi kot vstalega Odrešenika ... Upravičeno pravijo, da so zakramenti pravi spomin na Jezusa, na tisto, kar je on storil in še vedno dela za nas, in na to, kar pomeni za naše življenje; znova netijo našo vero vanj, po čemer ga bolje vidimo sredi svojega življenja in sredi dogodkov.

To so tudi razodetja tistega, kar se zdi, da je skritega v porah našega življenja, česar se potem zavedamo ... V spravi se nam odprejo oči in vidimo tisto, kar lahko postanemo po Božjem načrtu in želji; spet nam je dan Sveti Duh, ki nas očičuje in prenavlja. Rekli smo, da je zakrament naše

<sup>18</sup> JANEZ PAVEL II., Poslanica za 12. dan mladih (15. avgusta 1996).

prihodnosti kot Božjih otrok in ne naše grešne preteklosti. V evharistiji se Kristus uteleša za svojo podaritev Očetu in krepi našo podaritev ljudem. Navdihuje nam željo in nam daje upanje, da oboje, ljubezen do Očeta in ljubezen do bratov, postane milost za vse ljudi in za vsako stvar: oznanjamo njegovo smrt in slavimo njegovo vstajenje, dokler ne pride.«<sup>19</sup>

Med mnogimi načini uvajanja v molitev salezijanska mladinska duhovnost ponuja veliko bogastvo in poseben slog duhovnega življenja z značilnim slogom molitve in aktualno obliko za organiziranje življenja okoli nekaterih pojmovanj vere, izbire vrednot in drž. V njej so določene značilnosti, lastne salezijanski molitvi: to je preprosta molitev, brez nekoristnih zapletov, vključena v vsakdanje življenje, ki se postavi pred Gospoda in se mu daruje; molitev, polna panja, ki pospešuje velikonočno gledanje na življenje, v osebnem pogovoru z živim in med nami navzočim vstalim Gospodom; molitev, ki nas vodi k obhajanju zakramentov, posebno evharistije, v kateri doživljamo osebno srečanje z Jezusom; molitev, ki pomaga odkrivati Jezusovo navzočnost v vsakem mladem človeku, posebno najrevnejših, in nas spodbuja, da se zavzemamo za njihovo vzgojo in evangelizacijo.

Pomembno je torej, da smo pozorni na te značilnosti pri naši vzgoji za molitev, da bomo mladim pomagali, da jih bodo živeli in jih bomo na ta način uvajali v salezijansko mladinsko duhovnost: to je pot krščanskega življenja, ki odraščajoče in mlade lahko privede do velikega cilja, cilja svetosti.<sup>20</sup>

Biti moramo prepričani: mlad človek bo lahko le z molitvenim življenjem, vedno bolj osredinjenim v Kristusu, razjasnil in utrdil svojo izbiro poklica, zlasti če gre za poklic posebnega posvečenja.

## Osebno spremljanje

Druga temeljna prvina pri poklicni pastoralni je redno osebno spremljanje mladega človeka. To mora biti spoštljivo, s pravim razumevanjem

<sup>19</sup> JUAN VECCHI, »Spoznali so ga po lomljenju kruha«, NPG 1997, št. 8 (november), str. 3–4.

<sup>20</sup> Gl. 23. VZ, 158sl. in zlasti 273–177.

zrelosti in duhovne poti osebe, ki jo spremljamo. Spremljanje, ki naj pomaga ponotranjiti in poosebiti doživete izkušnje in prejete ponudbe; ki naj spodbuja in vodi pri uvajanju v osebno molitev in v obhajanje zakramentov; ki naj usmerja k osebni načrtu življenja kot konkretno sredstvo poklicnega razločevanja in zorenja. Milost Svetega Duha, ki deluje v srcu oseb, potrebuje sodelovanje skupnosti in duhovnega učitelja. Tako poleg vsakega svetnika obstaja duhovni voditelj, ki ga spremlja in vodi.

Spremljanje je še pomembnejše v salezijanskem vzgojnem sistemu, ki temelji na vzgojiteljevi navzočnosti med mladimi in na osebni odnosu, ki temelji na medsebojnem spoznanju, razumevanju in zaupanju.

Kadar govorimo o spremljanju, ne mislimo samo na pogovor s posameznikom, ampak na celoto osebnih odnosov, ki mlademu človeku pomagajo osebno usvojiti vrednote in izkušnje, ki jih je doživel, da uskladi splošne ponudbe z lastnimi konkretnimi razmerami in da razjasni in poglobi motivacije in kriterije.

Ta postopek vključuje izkušnje in naslednje ravni, ki jih opravlja salezijanska skupnost, da zagotovi vzgojno okolje, sposobno pospeševati poosebljenje in rast v poklicu. Kot zgled navajam:

- navzočnost med mladimi, z namenom, da jih spoznamo in z njimi delimo življenje, v drži zaupanja;
- pospeševanje skupin, kjer jih spremlja animator in sami tovariši;
- kratki, priložnostni stiki, ki kažejo zanimanje za osebo in njegov svet, hkrati pa vzgojna pozornost ob določenih, za mladega človeka posebno pomembnih trenutkih;
- kratki, pogosti, sistematični pogovori, po konkretnem načrtu;
- stik s salezijansko skupnostjo, kjer si medsebojno delijo molitev, bratško razpoloženje in apostolat;
- pogostna ponudba za zakrament sprave; pozoren in prijateljski poseg spovednika je pogostokrat odločilnega pomena pri usmerjanju mla-

dega človeka v duhovni poklic.

Med spremljanjem, zlasti pri osebnem pogovoru, je primerno, da smo pozorni na nekatere temeljne točke za človeško in krščansko rast in za razločevanje znamenj poklica. Posebno pazimo na nekatere:

- *Vzgajati za spoznavanje samega sebe*, da odkrije vrednote in lastnosti, ki jih je Bog dal vsakomur, pa tudi meje ali dvoumja v lastnem načinu življenja ali mišljenja. Veliko mladih ni sprejelo poklica, ne zato ker bi bili premalo velikodušni ali nesebični, temveč zgolj zato, ker jim nihče ni pomagal spoznati sebe in odkriti dvoumno in pogansko korenino določenih miselnih in čustvenih vzorcev ali ker jim nihče ni pomagal osvoboditi se strahov in obramb glede samega poklica.
- *Pomagati, da v mladih zori spoznanje Jezusa kot vstalega Gospoda in kot najvišji smisel* lastnega življenja. Motivi za poklic morajo temeljiti na priznanju Božje pobude, saj nas je on prvi ljubil. Papež Benedikt XVI. je mladim iz Rima in pokrajine Lazio razložil takole: »Gospod je vedno navzoč in na vsakega od nas gleda z ljubeznijo. Mi moramo samo najti ta pogled in se srečati z njim. Kako naj to storimo? Dejal bi, da je prva točka, da se srečamo z njim in izkusimo njegovo ljubezen, da ga poznamo ... Da bomo spoznali kako osebo, predvsem veliko osebo Jezusa Kristusa, Boga in človeka, je potreben razum, hkrati pa tudi srce. Samo če bomo njemu odprli srce, samo če bomo v celoti poznali, kar je govoril in storil, ga bomo s svojo ljubeznijo in s svojimi koraki proti njemu spoznavali vedno bolj in bomo tudi izkusili, da nas ljubi ... V pravem pogovoru bomo lahko vedno bolj našli to pot spoznanja, ki bo postalo ljubezen. Seveda je pot proti Jezusu ne samo mišljenje, ne samo molitev, temveč tudi dejanja: delati dobro in se zavzemati za bližnjega.«<sup>21</sup>
- *Vzgajati za branje izkušenj lastnega življenja in zgodovinskih dogodkov kot Božji dar in kot klic*, da se damo na razpolago poslanstvu za Božje kraljestvo. Zato moramo mladim pomagati, da osvetlijo svoje življenje z Božjo besedo, v stalnem odnosu do Jezusa Kristusa, ki ga občutimo kot

<sup>21</sup> BENEDIKT XVI., Srečanje z mladimi iz Rima in Lazia v pripravi za Svetovni dan mladih, 25. marca 2010.

Gospoda življenja, ki za vsakogar od nas ponuja poseben načrt. »Moje življenje že od davnine načrtuje Bog. Ljubljen sem in potreben. Bog ima zame načrt v celotni zgodovini; ima zame poseben načrt. Moje življenje je pomembno in tudi potrebno. Večna ljubezen me je ustvarila v globini in me pričakuje. To je torej prva točka: poznati, skušati spoznati Boga in tako razumeti, da je življenje dar, ki je: živeti dobro ... Torej je neka temeljna Božja volja za nas vse, ki je enaka za nas vse. Toda njena praktična uveljavitev pa je različna v vsakem življenju, kajti Bog ima natančen načrt za vsakega človeka ... Ne »imeti« življenje, temveč iz življenja napraviti dar, ne iskati samega sebe, temveč ga dati drugim. To je bistveno.«<sup>22</sup>

- Poglobljati osebno usvajanje evangeljskih vrednot kot stalnih meril, ki usmerjajo pri izbirah, ki jih delamo v življenju. Tako se bodo lažje upirali skušnjavam, da bi konformistično delali to, kar počnejo drugi. Kot sem že zgoraj dejal, mora biti vidik, kateremu moramo povečati posebno pozornost na tem področju, vzgoja za ljubezen in čustvovanje.

## **Osrednje mesto in vloga redovniške posvetitve pri poslanstvu salezijanske družine**

Salezijansko poslanstvo je vzgojno poslanstvo (za celosten razvoj osebe) in poslanstvo za evangelizacijo mladih. Ti dve razsežnosti našega poslanstva (vzgojna in evangelizacijska) sta bistveni in jih moramo živeti v medsebojni dopolnilnosti in vzajemnem bogatenju.

Salezijanska družina je ob spoštovanju karizme različnih skupin, ki jo sestavljajo, subjekt tega poslanstva in mora skrbeti za celovitost te organske enotnosti; zato je bogastvo, da sta v njej pomenljivo navzoči dve dopolnilni obliki življenja poklica, to je svetna in posvečena in v njej laiška in duhovniška.

Nujno pa se moramo zavedati in poudariti temeljno vrednoto posvečenega življenja za uresničenje salezijanskega poslanstva. »Don Bosko,«

---

<sup>22</sup> Prav tam.



zatrjuje 24. VZ, »je hotel imeti posvečene osebe v središču svojega dela, namenjenega rešitvi mladih in njihovi svetosti.«<sup>23</sup>

Laiška oblika salezijanskega poklica terja svetne vrednote in stvarnosti, ponuja posebno občutljivost za svet dela, namenja posebno pozornost kraju in poudarja zahteve po strokovnosti; laiškost v članih salezijanske družine, pa naj bodo to redovniki, posvečeni ali ne, kaže vsem, kako naj živijo popolno podaritev Bogu za Božje kraljestvo v teh svetnih vrednotah in opravilih. Druga oblika je duhovniška, ki nas spominja na zadnji namen vsega vzgojnega dela; duhovniki, ki pripadajo različnim skupinam salezijanske družine, opravljajo duhovništvo, ki je v polnosti vključeno v vzgojno prizadevanje: ko ponujajo Božjo besedo ne le pri verouku, temveč tudi pri pogovorih in pri vzgojnem delu in ustvarjajo krščansko skupnost z ustvarjanjem vzgojne skupnosti.

V salezijanski družini moramo ponovno poiskati vrednoto redovniške posvetitve. Postavlja se namreč kot potrebno znamenje, ki medtem ko označuje posebno identiteto tistih, ki so opravili popolno izbiro hoje za Jezusom, hkrati nakazuje laikom, ki so z nami deležni naše karizme, da njihovo delo pri poslanstvu ni zgolj dodatna pomoč, temveč bolj posebna izkušnja Boga v udeležbi pri isti duhovnosti in istem poslanstvu. »Ni upanja za podobo redovnika, ki ne bi neposredno in skoraj čustveno izražalo nadnaravnega pomena; ki ne bi bila kot puščica, usmerjena proti Bogu in proti ljubezni do bližnjega, ki se poraja iz Boga.«<sup>24</sup>

Nemalokrat pri našem gledanju na salezijanski poklic in pri njegovi predstavitvi naredimo vtis, da dajemo prednost funkcionalnim oblikam, puščamo pa ob strani ali imamo za zastarele vidike posvečenega življenja. »Če postavljamo v oklepaj redovniško posvečenje in razmišljamo samo o oblikah delovanja in funkcionalnih vlog, to ne samo da meša naše načrte, temveč popači razsežnosti.«<sup>25</sup>

<sup>23</sup> 24. VZ, 150.

<sup>24</sup> Juan Vecchi, *Beatifikacija pomočnika Artemija Zattija: Prodorna novost*, GVS 376 (2001), str. 43.

<sup>25</sup> Prav tam.

Salezijanska družina se pri svoji posebni nalogi bogati s pomenljivo in dopolnilno navzočnostjo duhovnikov, redovnikov, posvečenih in laikov. Skupaj sestavljajo nenavadno popolnost sil, ki jih uporabljamo za vzgojno pričevanje in poslanstvo; različni laiški poklici bogatijo pričevanje posvečenega življenja in animatorsko funkcijo, ki ga kot taka mora uresničevati v salezijanski družini in v salezijanskem gibanju.

Ta odnos torej ne temelji na različnih vlogah in funkcijah, ki jih lahko vsak opravlja (velikokrat so te vloge enake), temveč v posebnih poklicnih darovih, s katerimi vsakdo prispeva k skupnemu poslanstvu. Enaka mora biti podaritev življenja, to je celostna, ne pa način, kako ga podarjamo.

### **Salezijansko mladinsko gibanje, prednostni prostor poklicev**

Salezijansko mladinsko gibanje (SMG) je stvarnost, polna življenja, navzoča na vseh petih celinah. Je izraz močne privlačnosti, ki jo imata don Boskova oseba in njegova karizma nad mladimi. Pri različnih narodnih in mednarodnih srečanjih SMG izkušamo živ in močan tok občestva, ki ima svoj izvir v don Boskovi osebi, v vrednotah njegove pedagogike in salezijanske mladinske duhovnosti.

Ta razvoj SMG z njegovimi različnimi skupinami in združenji, z navzočnostjo številnih animatorjev, pobud in vzgojnih ponudb je za nas člane salezijanske družine Božja milost, hkrati pa poziv. Gospod nam pošilja vse te mlade, da jim pomagamo pri njihovi osebni rasti, dokler ne dosežejo polnosti krščanskega življenja.

Za don Boska je bila težnja po združevanju, za življenje v skupini in za občestven navdih skoraj naravna. V njem je bilo naravno nagnjenje do združevanja in do prijateljstva. Zbiranje mladine v združenjih je zato nepogrešljiva zahteva v don Boskovi vzgojni ponudbi. S številnimi skupinami in mladinskimi združenji se nam odpira možnost zagotavljanja kakovostne vzgojne navzočnosti v novih krajih socializacije mladine. Ta izkušnja pa postane pomenljiva v trenutku, ko so mladi poklicani, da bi razumeli cerkveno stvarnost in sredi nje zavzeto delovali kot živi udje »teles« krščanske skupnosti.

Včasih se nam zdi, da so mladi v naših ustanovah in v nekaterih naših skupinah površni, zlasti ko se kažejo v svojem hrupnem in prazničnem slogu. V resnici pa so mnogi med njimi v globini dobri in duhovni. Kažejo veliko žejo po Bogu, po Kristusu, po evangeliju, ki ga živijo v preprostem in vsakdanjem življenju. Don Bosko je bil prepričan, da ima velik odstotek mladih, ki jih Bog pošilja v naše zavode, ustrezne lastnosti, da bi sledili posebnemu poklicu, če bi jih ustrezno spodbujali in spremljali.<sup>26</sup> Prav zato, ker pogosto živijo v okolju, ki ni naklonjeno tišini in zbranosti, iščejo našo pomoč, našo podporo in naše spremljanje pri zorenju njihovega življenja. Salezijanska mladinska duhovnost, slog krščanskega življenja, kakor ga je živel don Bosko in mladi v valdoškem Oratoriju, pomeni vir moči, ki jo moramo ponuditi tem mladim.

V mnogih delih sveta cvetijo številni poklici za redovništvo in duhovništvo in tudi za prizadevno laiško življenje v salezijanski družini v skupinah in združenjih SMG, predvsem med animatorji. To je dejstvo, ki ga moramo upoštevati ter veliko bolje vrednotiti in spremljati to izkušnjo združevanja. Morda bi morali biti bolj prepričani, da imajo naši mladi, zlasti mladi animatorji, pravico, da od nas dobijo spodbudo, ki naj bi jih navajala, da bi mislili na svoje življenje v luči poklica; pri njihovem osebнем spremljanju moramo jasno zastaviti vprašanje o poklicu in jih spodbujati k velikodušnemu odgovoru.

To je pomembna in nujna naloga za vsakega salezijanca in za vsakega člana salezijanske družine pri vsakdanjem stiku z mladimi v skupinah in pri različnih animatorskih nalogah. Danes se odločitev za poklic odmika v poznejši čas, in četudi je seme vrženo v dobo predadolescenco in adolescence, pogosto zori v naslednjih časih, ko so mladi že na univerzi in ob prvih delovnih izkušnjah. Pomembno je razvijati ponudbe in konkretne kraje, ko jih lahko spremljamo v teh trenutkih, ki so odločilnega pomena za njihovo prihodnost. Med temi mladimi moramo posebej skrbeti za tiste, ki so tesneje povezani z nami, to so animatorji, prostovoljci, sodelavci v naših ustanovah, ki so požrtvovalno vključeni v različne oblike salezijanskega poslanstva, ki imajo iskreno voljo za služenje in iščejo pomenljivi

<sup>26</sup> Gl. MB XI, str. 266.

življenjski načrt. Zagotavljati moramo, da jim bo delo pri animatorstvu in prostovoljstvu pomagalo zastaviti njihovo življenje v smeri iskanja in poklicne razpoložljivosti.

Opazamo, kako se v skupinah SMG čudovito razvijajo skupine prostovoljstva. Le-te so prvi poganjek vzgoje, ki so jo prej dobili v skupinah. Mladi pri prostovoljskem delu odkrivajo priložnost za pobude in služenje, ki postane pogumen odpor proti individualistični in porabniški miselnosti, ki zalezuje ljudi po vsem svetu. Hkrati pa jim pomaga, da v njih zori poklic življenja kot dar in kot služenje.

Sprejeti moramo to »znamenje časov« in razvijati njegove številne vrednote, posebno pri vzgoji za solidarnost in za številne poklice, ki jih obsega.

Don Bosko je znal vključiti svoje fante, pogosto še zelo mlade, v skoraj junaške naloge prostovoljstva. Dovolj je, če pomislimo na mlade »prostovoljce« ob času kuge v Turinu. S temi nalogami služenja jim je pomagal, da je v njih zorela odločitev za življenjski poklic. Neposredno vključevanje samih mladih v lastno vzgojo in v spreminjanje okolja je za don Boska poleg prave šole za pripadnost družbi in za svetost bilo eden temeljnih vidikov njegovega vzgojnega sistema.

Tudi mi hočemo danes s prostovoljstvom predložiti mladim gledanje na življenje kot poklic, ki se navdihuje pri evangeliju in ga živimo po načelih salezijanske mladinske duhovnosti. Prostovoljec/ka si pridobiva tiste vrednote in drže, ki so značilne za »kulturo poklicev«, kakor smo jih prej predstavili kot obrambo in razvoj človeškega življenja, zaupanje vase in v bližnjega, notranje življenje, ki pomaga, da v sebi in v drugih odkrijejo Božjo navzočnost in delovanje, razpoložljivost, da se čutijo odgovorne in se dajo vključiti v delo za blagor drugih v drži služenja in zastonjskosti. Take vrednote moramo gojiti med oblikovanjem prostovoljcev in morajo navdihovati njihove načrte in njihov način služenja kot državljani in kot zavzeti kristjani in jih ne smemo skrčiti na eno od številnih izkušenj v času mladosti.

Na ta način prostovoljstvo postane prava šola za življenje; prispeva k vzgoji mladih za kulturo solidarnosti do drugih, predvsem potrebnjših.

Spodbuja jih, da v njih rase duh sprejemanja, odprtosti do drugih, in vabi skoraj samo po sebi k odprtosti za celostno in zastonjsko podarjanje samega sebe.

Pomembno je torej, da poživljamo prostovoljstvo v salezijanski družini. To je ponudba, ki jo je treba poznati, vrednotiti in spremljati. Sama po sebi ustvarja značilno izkušnjo, v kateri ustrezno gojimo kulturo poklicev.

#### **4. SKLEP. LEPOTA IN TRENUTNA POMEMBNOST SALEZIJANSKEGA POKLICA**

Pri svojih obiskih po svetu, v naši družbi in pri drugih skupinah salezijanske družine, ki so navzoče na določenem območju, sem lahko ugotovil privlačno moč in navdušenje, ki ga vzbuja don Boskova oseba tako med mladimi kakor med odraslimi, med preprostim ljudstvom kot tudi pri oblasteh, politikih, socialnih delavcih, v različnih kulturah in tudi med osebami drugih verstev. Pri pogovorih z mnogimi od njih sem lahko spoznal hvaležnost, ki jo gojijo za salezijansko navzočnost in delo. Vsi so ponosni, da so nekdanji gojenci/ke in so okušali salezijansko vzgojo. Pogostokrat spominjanje na don Boska vzbuja veliko navdušenje ljudstva in pritegne celotno prebivalstvo. Tako se je na primer dogajalo v Panami med devetdnevnic in ob obhajanjem don Boskovega praznika. Isti pojav doživljamo med obiskom don Boskovih relikvij, ki potujejo po raznih celinah. Njegovo pedagogiko in njegov vzgojni slog, zlasti kadar ga poznajo in poglobljajo, imajo za zaklad, ki ga morajo hkrati razlagati drugim in ga ohranjati. Ta zaklad namreč pomeni ustrezen odgovor na izzive in na pričakovanje mladih današnjega časa.

Vse to nam daje pogum, da ponosno in hvaležno živimo svoj poklic in se čutimo dediče in nadaljevalce posebne karizme, ki jo je Bog vzbudil za mlade, predvsem revnejše in ogrožene. V teh 150 letih salezijanske zgodovine, začenši od ustanovitve salezijanske družbe in salezijanske družine, opažamo, kako se uresničujejo don Boskove sanje, da je obudil v življenje obširno gibanje oseb, ki si ob sodelovanju v istem duhu prizadevajo za mladinsko poslanstvo. Mi vsi smo del in dokaz uresničevanja teh sanj.

Živeti moramo torej svoj salezijanski poklic z velikim čutom hvaležnosti. Prvo znamenje naše hvaležnosti je naša zvestoba, ki jo živimo v veselju in izžarevajočem pričevanju. Spregovorimo o svojem poklicu! Le spregovorimo o don Bosku in njegovem poslanstvu! Prikazujmo vse, kar je salezijanska družina po svojih skupinah naredila po svetu, in spodbujajmo mnoge ljudi dobre volje, naj ponudijo ne le svoje sodelovanje, temveč svoje življenje, da bi salezijansko poslanstvo lahko nadaljevalo v svetu svoje delo v prid mladih, ki jih Bog tako ljubi.

Vsi mi lahko poznamo in se spomnimo na brate in sestre, skupnosti in skupine, ki so živeli in še živijo svoj poklic na čudovit in privlačen način. Njihovo življenje vzbuja spoštovanje in vključevanje mnogih ljudi. Don Cimatti je s svojo simpatijo, ljubeznivostjo in svojim glasbenim talentom pripomogel, da so spoznali in cenili don Boska in njegovo delo na Japonskem, in je vzbudil veliko poklicev; tako je don Carreño skupaj z drugimi velikimi misijonarji v Indiji prispeval, da so spoznali in vzljubili salezijanski poklic, pritegnil veliko mladih in vzbudil gibanje za poklice, od česar še danes obiramo bogate sadove. Naj spomnim še na blaženo sestro Marijo Romero, neutrudno apostolsko ženo v Kostariki, ali izžarevajočo sestro Evzebijo Palomino, ali podobo salezijanca sotrudnika Attilia Giordanija, ali nekdanjega gojenca Alberta Marvellija ali Aleksandrino da Costa in Nina Baglierija.

Tudi v zelo težkih razmerah, kot npr. v komunističnih deželah, se člani salezijanske družine niso dali ustrahovati ali se vdali malodušju in se niso umaknili, čakajoč na boljše čase, temveč so skušali živeti svoj poklic v zvestobi; pomagali so si med seboj, da bi vztrajali v skoraj nemogočih razmerah; ustvarjali so nove izvirne oblike, da so v tajnosti nadaljevali pastoralno delo v salezijanskem duhu. Tako so tudi v popolnoma drugačnih razmerah vzbujali številne poklice za redovno življenje in za salezijansko družino.

Prepričan sem, da je vsakdo od vas v različnih skupinah, družbah in ustanovah salezijanske družine poznal brate in sestre, okoli katerih so bili obujeni številni poklici za redovniško življenje. Drugi so spodbujali številne laike za don Boskovo poslanstvo. Taka moč za spodbujanje ima svoj izvir v podobi našega velikega očeta don Boska. Še danes, ko naši

laiški sodelavci dobro spoznajo don Boskovo podobo, njegov preventivni sistem in njegovo duhovnost, se globoko navdušijo zanj in čutijo željo, da bi ga pokazali še drugim.

Biti moramo torej ponosni na naš salezijanski poklic, vedno bolj spoznavati don Boska, zlasti pa navdušeno živeti in drugim prenašati njegovega duha in salezijansko poslanstvo. V znamenje hvaležnosti za dar salezijanskega poklica, ki smo ga prejeli, si prizadevajmo, da ga bomo pokazali vsem, zlasti mladim. O tem bomo govorili vedno, kadar bo mogoče, našim sotrudnikom in prijateljem, ki pridejo z nami v stik. Naše življenje, naše navdušenje in naša zvestoba bodo v polnosti pričali, da verjamemo v lepoto in vrednoto poklica, ki smo ga prejeli. Verjamemo v njegovo pomembnost za sedanji čas in živimo zavzeto, da bomo veselo dali odgovor na potrebe in pričakovanje mladih in današnje družbe.

Gospod Jezus in Marija Pomočnica sta nam zaupala ta dragoceni dar za odrešenje mladih. To je dar, ki ga ohranjamo z ljubeznijo, ki ga živimo zavzeto in ga drugim prikazujemo z veseljem.

Naj tako kot navadno sklenem z zgodbo, ki se mi zdi zelo spodbudna za razmišljanje o hoji za Gospodom, o poti in temeljni odločitvi za življenje in za Gospoda kot najvišje dobro in dragocen biser, za katera se spleča prodati vse, kar imamo. Vse to nam pomaga, da na pojmovanje življenja gledamo kot na poklic.

## **KARAVANA V PUŠČAVI**

Na daljnem vzhodu je živel bogat in mogočen cesar. Na vseh dvorih sveta so hvalili njegovo kraljestvo, njegove palače in njegovo modrost. Vendar so bardi in potujoči pesniki hvalili predvsem njegovo bogastvo.

»Že samo dragulji z njegove krone bi zadostovali za življenje enega mesta!« so vzklikali.

Kot se to vedno dogaja, je vse to vzbujalo zavist in poželjivost drugih kra-

ljev in drugih ljudstev. Nekateri rodovi divjih barbarov so se nakopičili na mejah in so vdrli v kraljestvo.

Nihče jih ni mogel zaustaviti.

Cesar se je odločil, da se bo zatekel med zveste rodove, ki so živeli na gorah, onkraj strašne puščave.

Neke noči je zapustil cesarsko palačo, za njim pa gibčna karavana, ki je nosila zaklad zlatih cekinov, biserov in dragocenih kamnov. Da bi se hitreje pomikali, so ga spremljale samo njegove izbrane straže in paži, ki so mu prisegli popolno zvestobo do smrti.

Pot skozi puščavo se je vila med peščenimi sipinami v žgočem soncu, ozkimi soteskami in strmimi prelazi. To pot so poznali samo nekateri.

Ko so bili na pol poti in se vzpenjali po prodnatem klancu, izčrpani od napora in je nanje padalo kamenje, se je nekaj kamel iz karavane zgrudilo in lovilo sapo ter niso več vstale.

Zaboji z zakladi, ki so jih prenašale, so se zakotalili po robovih sipin, se odprli in raztrosili zlatnike, nakit in dragocene kamne, ki so se pokotalili med kamenjem in peskom.

Cesar ni mogel upočasniti pohoda. Sovražniki so verjetno že opazili njegov beg.

Z naročilom, ki je dišalo po zaskrbljenosti in velikodušnosti, je povabil svoje paže in stražarje, naj si obdržijo dragocene kamne, ki so jih zmogli pobrati, in jih nesejo s seboj. Eno prgišče teh dragocenih predmetov jim je zagotavljalo življenje v bogastvu do konca življenja.

Med tem ko so se fantje poželjivo vrgli na bogat plen in na vso moč brskali po pesku in med skalami, je cesar nadaljeval svojo pot po puščavi.

Opazil pa je, da nekdo nadaljuje pot za njim.

Obrnil se je in videl, da za njim ves zasopel in preznojen hodi eden izmed pažev.

Vprašal ga je: »Ali se nisi nič ustavil in nisi ničesar pobral?«

Fant ga je mirno pogledal, dostojanstveno in ponosno in odgovoril:



»Ne, gospod, sledim svojemu kralju.«

Zgodba nam kliče v spomin odločilen odlomek iz Janezovega evangelija, ki za Jezusovo življenje pomeni ločitev duhov:

»Mnogo njegovih učencev je odšlo in niso več hodili z njim. Jezus je tedaj rekel dvanajsterim: 'Ali hočete tudi vi oditi?' Simon Peter mu je odvrnil: 'Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš in mi trdno verujemo in vemo, da si ti Sveti, Božji!'« (Jn 6,66–69).

Taka zahtevna izbira, da izročimo svoje življenje v Božje roke, je mogoča samo, če smo, kakor piše Magdalena Delbrêl, sposobni zaplesati tako, da se damo voditi Svetemu Duhu.

## PLES ŽIVLJENJA

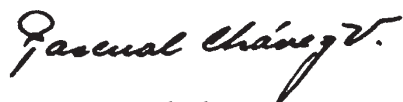
»Da bomo dobri plesalci s Teboj kot z drugimi, ni potrebno vedeti, kam nas vodi ta ples. Dovolj je držati se koraka, biti zadovoljen, biti lahak in predvsem ne biti okorel. Ni ti treba zahtevati razlage o korakih, po katerih bi ti rad plesal. Treba je biti kot gibčno in živahno nadaljevanje Tebe samega. In od Tebe sprejemati prenos orkestrovega ritma.

Potrebno je, da ne se premikaš za vsako ceno, temveč sprejmeš, da se obrneš nazaj, da stopaš ob strani. Moraš se znati ustaviti in znati spodrsniti, namesto iti naprej. In to naj bi bili samo koraki neumnežev, če glasba ne bi ustvarila harmonije. Mi pa pozabljamo na glasbo Svetega Duha in iz življenja napravimo telovadno vajo; pozabljamo, da je življenje med Tvojimi rokami ples in da je Tvoja sveta volja nedoumljiva fantazija.

Če bi bili s Teboj zadovoljni, se ne bi mogli ustavljati potrebi po plesu, ki vlada v svetu, in bi lahko uganili, kakšen ples bi rad plesal z nami in se poročili s koraki Tvoje previdnosti.«

Dragi bratje in sestre! Želim vam vsem navdušeno izkušnjo, da se daste voditi Svetemu Duhu. Naše življenje se bo napolnilo z veseljem in navdušenostjo. Tedaj bomo lahko postali, kakor Janez Krstnik, učitelji, ki znajo učiti svoje učence in postanejo učenci in apostoli Gospoda Jezusa.

Vse vas močno objemam in želim vedro novo leto 2011 in veliko novih poklicev za vso salezijansko družino.



Pascual Chávez V.  
*vrhovni predstojnik*

